

Nummer 3 2021

Sveriges ekonomi

Statistiskt perspektiv

Lugnt slut på
historiskt BNP-år

Stabila investeringar
trots pandemin

Många nya aktieägare

AGI – ny data över
arbetsmarknaden

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is located in the bottom left corner. It consists of the letters 'SCB' in a bold, white, sans-serif font. The background of the entire page is a photograph of a laptop displaying a line graph, with a blue and orange color overlay.

Innehåll

Månadsöversikt januari 2021	3
Läget i ekonomin	4
Lugn avslutning på historiskt BNP-år.....	4
Fördjupning	9
Stabila investeringar trots pandemin.....	9
Fördjupning	13
Många nya aktieägare senaste åren.....	13
Fördjupning	17
AGI-data ger nya analysmöjligheter av arbetsmarknaden.....	17
Internationell utblick	22
Svag inledning på handelsåret 2021.....	22
Indikatorer för Sverige, EU och USA.....	23

Förändringar i SCB:s tidskrifter

Tidskriften SCB-Indikatorer har från och med januari 2021 slagits ihop med Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv.

Publicering kommer att ske månadsvis, i mitten av respektive månad.

Det huvudsakliga målet med tidskriften är att kunna ge en helhetsbild över ekonomin varje månad. Detta kompletteras med fördjupningar inom olika områden. Fyra gånger per år görs en utförligare tidskrift som innehåller en fördjupning kring BNP samt flera fördjupningsartiklar.

En innehållsmässig förändring är att de olika fasta avsnitten i SCB-Indikatorer är borttagna. Vi förstår att vissa kommer att sakna specifika tabeller och diagram men hoppas att ni hittar informationen på SCB:s hemsida scb.se.

De flesta av diagrammen som fanns i SCB-Indikatorer hittar ni på sidan [Konjunkturindikatorer](#)

Vi tar gärna emot synpunkter och kan hjälpa till med att ta fram data vid behov. Kontakta oss via e-post på ekstat@scb.se.

Den nya tidskriften är tillgänglighetsanpassad för att fler ska kunna ta del av innehållet.

Månadsöversikt januari 2021

Indikatorer	Jämfört med föregående månad (procent) ¹⁾	Jämfört med motsvarande månad föreg år (procent) ²⁾	Jämfört med föregående månad	Jämfört med motsvarande månad föreg år
Aktivitetsindikatorn	0,9	-2,9	+	-
Näringsliv				
Näringslivets produktion	0,1	-2,9	●	-
Industrins produktion	-1,5	1,1	-	+
Industrins ordergång	0,6	8,5	+	+
Tjänsteproduktion	1,0	-3,5	+	-
Handel och konsumtion				
Hushållens konsumtion	1,8	-3,8	+	-
Detaljhandelns försäljning	3,4	3,1	+	+
Utrikeshandel				
Varuexport ³⁾	0,3	-13,6	+	-
Varuimport ³⁾	0,4	-10,0	+	-
Priser				
Konsumentpriser (KPIF)	-0,3	1,7	-	+
Producentpriser	1,0	-0,8	+	-
Arbetsmarknad⁴⁾				
Sysselsättningsgrad
Arbetslöshetstalet
Arbetade timmar

1) Kalenderkorrigerat och säsongrensat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

2) Kalenderkorrigerat (ej för utrikeshandel, priser och arbetsmarknad)

3) Löpande priser, okorrigerat. Månadsförändring avser trend.

4) Utvecklingen för arbetsmarknadsindikatorerna publiceras inte för tillfället på grund av definitionsförändringar som införts i Arbetskraftsundersökningen från och med januari 2021. Detta medför att siffrorna inte är helt jämförbara med tidigare perioder.

Symbolerna betyder:

 Ökning (Förändringstal högre än 0,2 procent)

 Oförändrat (Förändringstal -0,2–0,2 procent)

 Minskning (Förändringstal lägre än -0,2 procent)

Se fler [konjunkturindikatorer här](#)

Läget i ekonomin

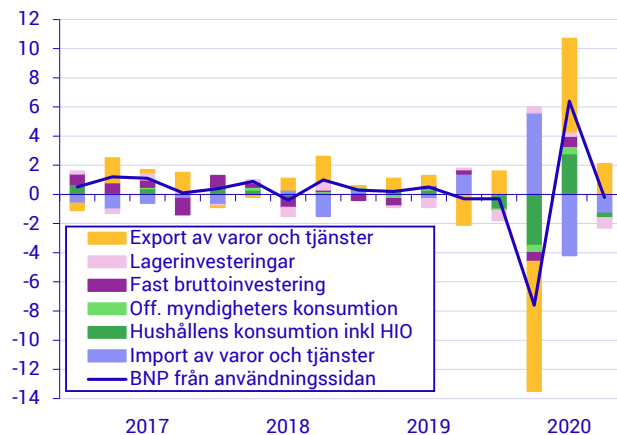
Lugn avslutning på historiskt BNP-år

Efter andra kvartalets stora ras i BNP kom en kraftig rekyl uppåt under tredje kvartalet 2020. Det dramatiska året avslutades desto lugnare när BNP sjönk med 0,2 procent fjärde kvartalet, i säsongrensade tal och jämfört med kvartalet innan.

Exporten bidrog klart mest positivt till fjärde kvartalets BNP-utfall, medan hushållens konsumtion och lagerinvesteringarna höll tillbaka utvecklingen.

Exporten höll upp BNP-utvecklingen fjärde kvartalet

Tillväxt i procent och bidrag i procentenheter, säsongrensat

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Den offentliga konsumtionen och de fasta bruttoinvesteringarna var i princip oförändrade jämfört med kvartalet innan och gav ett neutralt bidrag till BNP-utvecklingen. Läs mer om investeringar i fördjupningen på sidan 9.

”Även om en stor del av andra kvartalets BNP-ras återhämtades redan kvartalet efter så är ekonomin fortfarande på en lägre nivå än innan pandemin”

-0,2 %

BNP sjönk svagt fjärde kvartalet 2020 jämfört med kvartalet innan

Även om en stor del av andra kvartalet BNP-ras återhämtades redan kvartalet efter så är ekonomin fortfarande på en lägre nivå än före pandemin. Det kan ses i utvecklingen i årstakt, som visade en nedgång på 2,2 procent fjärde kvartalet 2020 jämfört med motsvarande kvartal 2019, mätt i kalenderkorrigerade tal.

Stark export höjde BNP

Exporten ökade med 4,5 procent, i säsongrensade fasta priser och var den del av ekonomin som gick klart starkast fjärde kvartalet. Samtidigt ökade också importen. Exporten ökade dock mer, vilket gav ett positivt bidrag till BNP-utvecklingen från utrikeshandeln. Ökningen följer efter två kvartal med kraftiga fluktuationer. Andra kvartalet rasade exporten och följdes av en kraftig rekyl uppåt under det tredje. Trots rejäla uppgångar under både tredje och fjärde kvartalet var nivån fortsatt lägre än vid slutet av 2019, innan pandemins utbrott.

Utrikeshandeln fortsatte att återhämtas under fjärde kvartalet

Löpande priser, miljarder kronor

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

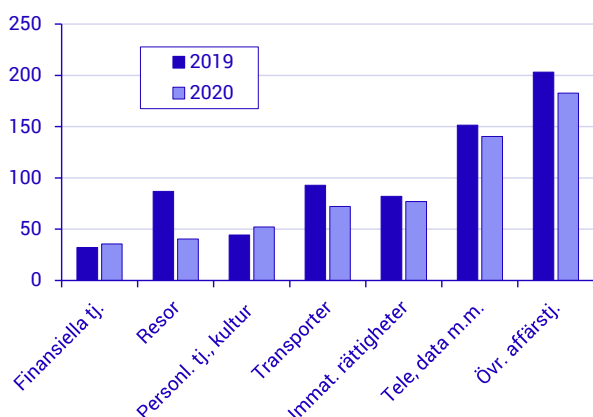
Ökad tjänsteexport fjärde kvartalet men stort tapp 2020

Andra och tredje kvartalet var det varuexporten som hade störst påverkan på den totala exportens utveckling. Men under fjärde kvartalet ökade tjänsteexporten kraftigt, med 10,6 procent mätt i säsongrensade, fasta priser, och bidrog mest till exportökningen.

Även om tjänsteexporten ökade fjärde kvartalet jämfört med kvartalet innan så är nivåerna klart lägre än innan pandemin. Sett över helåret 2020 sjönk tjänsteexporten med 13,5 procent i löpande priser, enligt utrikeshandeln med tjänster (SCB). De flesta tjänsteslag minskade jämfört med året innan. Klart störst nedgång noterades för exporten av resor, som mer än halverades under året. Den här posten innehåller utländska turisternas konsumtion i Sverige och kan, till skillnad från andra tjänsteslag, både innehålla köp av varor och tjänster. Med tanke på pandemin och det minskade resandet är det inte särskilt förvånande att denna typ av export backade.

Även transporter minskade rejält, där det främst var flygtransporterna som sjönk kraftigt och drog ner utvecklingen. Vägtransporterna var däremot i princip oförändrade jämfört med året innan och post- och kurirverksamheten ökade något.

Ras för utländsk konsumtion i Sverige under 2020
Löpande priser, miljarder kronor

Källa: Utrikeshandeln med tjänster (SCB)

Några tjänsteslag ökade jämfört med 2019. Störst uppgång noterades för exporten av personliga tjänster och kultur. Här ingår exempelvis audiovisuella tjänster som kan vara streaming av musik eller tv/film. Kategorin innefattar även

exempelvis utbildning, sjukvård, vadhållningstjänster och kultur- och rekreationstjänster. Även exporten av finansiella tjänster och försäkringar ökade under 2020.

"I likhet med exporten av tjänster sjönk varuexporten under helåret 2020, även om varorna tagit igen en större del av tappet än tjänsterna"

Fortsatt återhämtning för varuexporten

Efter väldiga fluktuationer under andra och tredje kvartalet steg exporten av varor med 2,2 procent, i säsongrensade, fasta priser, jämfört med kvartalet innan enligt nationalräkenskaperna. Det var investeringsvaror och insatsvaror som bidrog mest till uppgången.

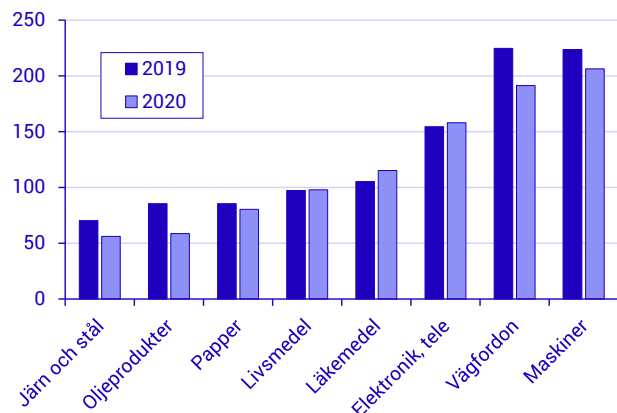
I likhet med exporten av tjänster sjönk varuexporten under helåret 2020, även om varuexporten har tagit igen en större del av tappet än tjänsterna gjort. 2020 sjönk exporten av varor med 6 procent i löpande priser jämfört med året innan, enligt utrikeshandeln med varor (SCB).

Majoriteten av de större exportvarorna sjönk under året. Exportvärdet av oljeprodukter sjönk med nästan en tredjedel jämfört med 2019. Oljepriset fluktuerade kraftigt under 2020 och var mycket lågt under vissa perioder, vilket påverkade exportvärdena. Även exporten av järn och stål, vägfordon samt övriga transportmedel noterade betydande nedgångar. Inom vägfordonen minskade personbilarna med 7 procent, medan last- och dragbilar samt delar och tillbehör minskade med ungefär 25 procent vardera under året.

"Bland de största exportprodukterna märks läkemedel som steg med 10 procent jämfört med året innan"

Stora nedgångar för några av Sveriges största exportprodukter

Löpande priser, miljarder kronor, varuindelning enligt SITC

Källa: Utrikeshandeln med varor (SCB)

Det fanns varor där exporten ökade under året. Bland de största produkterna märks läkemedel som steg med 10 procent jämfört med året innan. Andra varor där exporten ökade under året var bland annat järnmalm, trävaror samt tekovaror och skor.

Exporten till Kina ökade när andra marknader backade

Under 2020 exporterades det alltjämt mest varor till Norge och Tyskland, som länge varit de största mottagarna av svensk varuexport. Tredje största marknad var USA som hade oförändrat exportvärde jämfört med året innan. Exporten till Kina ökade med 9 procent under 2020, vilket tog upp landet två placeringar, från åttonde till sjätte största exportmarknad. I och med att den totala varuexporten sjönk under året så minskade exportvärdena till de flesta marknaderna. Bland de större nedgångarna märktes exporten till Belgien, som sjönk med 17 procent jämfört med 2019. Belgien är Sveriges tionde största exportmarknad.

Hushållens konsumtion sjönk

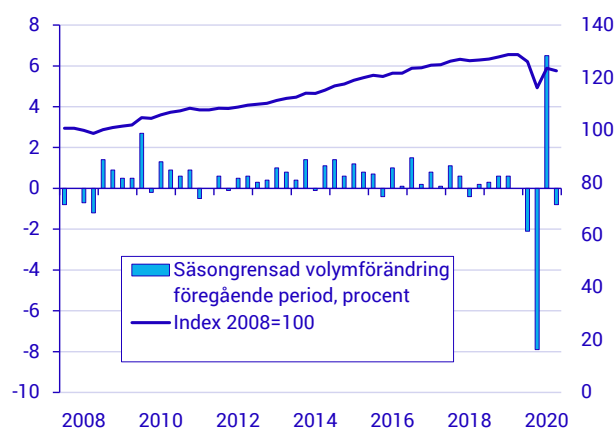
Hushållens konsumtion sjönk kraftigt under den första vågen av pandemin. När smittspridningen minskade under sommarmånaderna och början av hösten började livet närma sig det normala för allt fler. Det resulterade i att konsumtionsutgifterna steg rejält.

Under fjärde kvartalet sjönk dock konsumtionsutgifterna med 0,8 procent, i säsongrensade, fasta priser och jämfört med kvartalet innan, och bidrog negativt till BNP-

utvecklingen. Konsumtionen hölls bland annat nere av att hushållens största utgift, boendekostnaden, sjönk. Den minskade boendekostnaden förklaras främst av minskade utgifter för energi och uppvärmningskostnader. En utgift som däremot ökade jämfört med tredje kvartalet var kategorin fritid och underhållning, där bland annat köp av TV-apparater och annan audiovisuell utrustning ingår.

Konsumtionen sjönk något fjärde kvartalet

Vänster: säsongrensad volymförändring i procent jämfört med kvartalet innan. Höger: hushållens konsumtionsutgifter, index 2008=100.

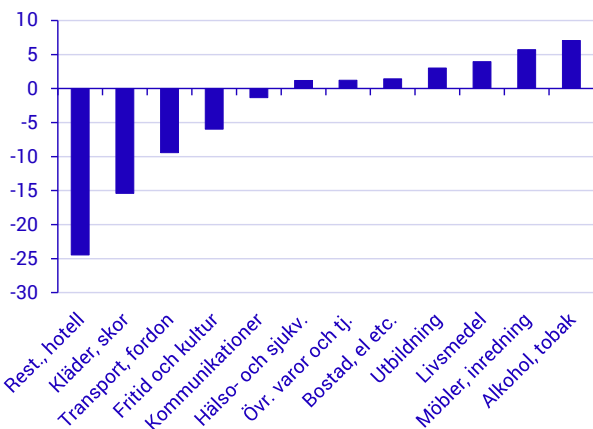
Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Pandemieffekt på konsumtionsmönstren

Om man ser på hela 2020 blir det tydligt att pandemin har spelat en stor roll i hushållens konsumtionsmönster. I diagrammet nedan visas hur olika konsumtionsslag utvecklades under året, mätt i löpande priser och jämfört med 2019.

Särskilt har utgifterna för hotell- och restaurangbesök, kläder och skor samt transporter minskat under året. Dessa konsumtionstyper har drabbats särskilt hårt av Folkhälsmyndighetens restriktioner och det minskade sociala umgänget som blivit vardag under pandemin. Å andra sidan har mer tid i hemmet gjort att hushållen har lagt mer pengar på heminredning såväl som på livsmedel och alkohol.

Tydlig pandemieffekt i hushållens konsumtion 2020
Löpande priser, förändring i procent 2020 jämfört med 2019

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

”Å andra sidan har mer tid i hemmet gjort att hushållen lagt mer pengar på heminredning såväl som på livsmedel och alkohol”

Coronapåverkan på den offentliga konsumtionen

Den offentliga konsumtionen var oförändrad under fjärde kvartalet och gav därmed ett neutralt bidrag till BNP-utvecklingen. Statens och regionernas utgifter ökade med 0,6 respektive 1,8 procent, medan kommunernas minskade med 1,2 procent, i säsongrensade tal.

En förklaring till regionernas ökade utgifter var att coronapatienterna ökade kraftigt i november och december. Övriga vårdkontakter var färre än fjärde kvartalet 2019, men minskningen var mindre än under pandemins första våg. De ökade utgifterna för staten förklaras bland annat av ökade inköp hos några myndigheter, däribland Folkhälsomyndigheten som gjorde stora inköp kopplade till utökad provtagning.

En förklaring till nedgången i kommunernas konsumtion var att frånvaron ökade i förskolan när smittspridningen tog ny fart under hösten. En annan anledning var att antalet brukare inom äldreomsorgen sjönk. En stor del av de sjuka och avlidna i covid-19 är äldre som har någon form av äldreomsorg. Fler brukare än normalt avled därför under 2020 och

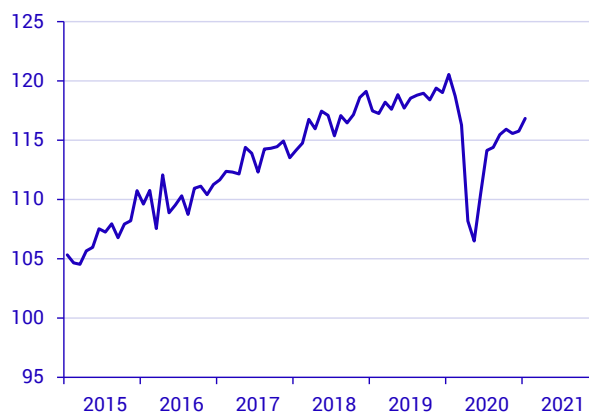
dessutom har färre nya brukare sannolikt tillkommit på grund av rädslan att smittas.

”Efter ett par svaga månader för hushållens konsumtion vände den upp i januari och bidrog till uppgången i aktivitetsindikatorn”

Ökad aktivitet i början av 2021

Efter den kraftiga återhämtningen i ekonomin under tredje kvartalet har det varit några trevande månader. SCB publicerar månadsvis en aktivitetsindikator, som kan liknas vid en månads-BNP. Den visade på en ökad aktivitet i ekonomin i januari jämfört med månaderna innan. Aktivitetsindikatorn ökade med 0,9 procent, i säsongrensade tal och jämfört med i december. Efter ett par svaga månader för hushållens konsumtion vände den upp i januari och bidrog till uppgången.

Aktiviteten i ekonomin ökade i januari
Index 2011=100, säsongrensat

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Aktiviteten i ekonomin är dock fortsatt lägre än före pandemin. I januari var den 2,9 procent lägre än samma månad året innan, i kalenderkorrigerade tal.

Kontaktperson: Maria Schoultz 010-479 40 74

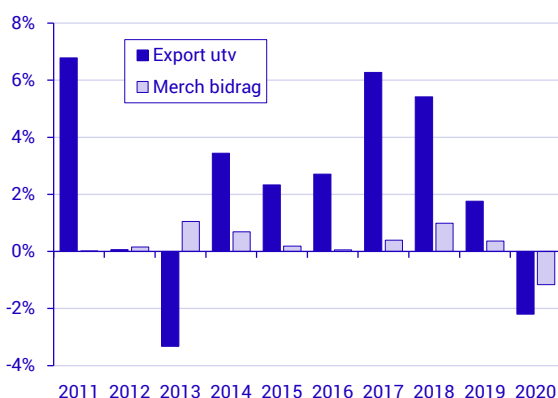
Trepartshandel – stor del av varuexportnedgången 2020

Trepartshandel, även kallad merchanting, är en partihandelverksamhet där ett företag köper en vara i utlandet och säljer den vidare direkt från utlandet, det vill säga utan att varan passerar det egna landets gräns. Trepartshandel ingår inte i statistiken över utrikeshandeln med varor, då denna endast mäter varor som passerar landets gräns. Men det ingår i Nationalräkenskaperna.

I första hand bedrivs trepartshandeln i Sverige av traditionellt svenska koncerner med centrala delar av utvecklingsverksamheten i Sverige. Produktionsverksamheten sker delvis, eller helt, utomlands hos utländska dotterbolag eller av kontrakterade fristående bolag. Den marginal som genereras från handeln är del av företagets produktionsvärde och av exportvärdet för den vara som handlas.

Under 2020 minskade trepartshandeln med knappt 16 procent och svarade för drygt hälften av nedgången i den totala varuexporten.

Trepartshandelns bidrag till varuexportens volymutveckling

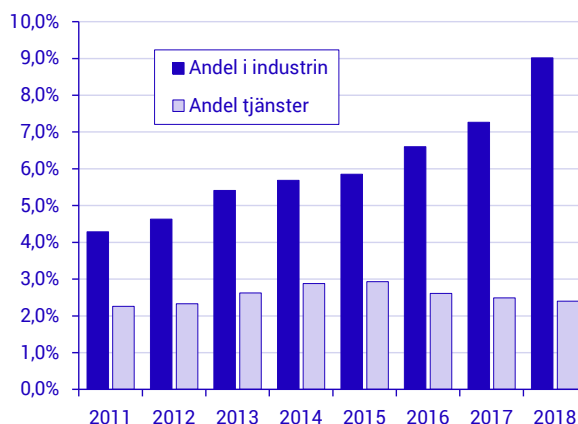

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Drygt hälften av trepartshandeln sker inom industrin

Om trepartshandel är företagets huvudsakliga verksamhet så tillhör företaget partihandelsbranschen. Men en stor del av trepartshandel sker också i andra branscher. För år 2018 genererades drygt hälften av marginalerna från trepartshandel inom industrin och resterande del i huvudsak inom partihandeln men till viss del även inom andra tjänstebranscher. Perioden 2011–2017 stod tjänstebranscher för en större del.

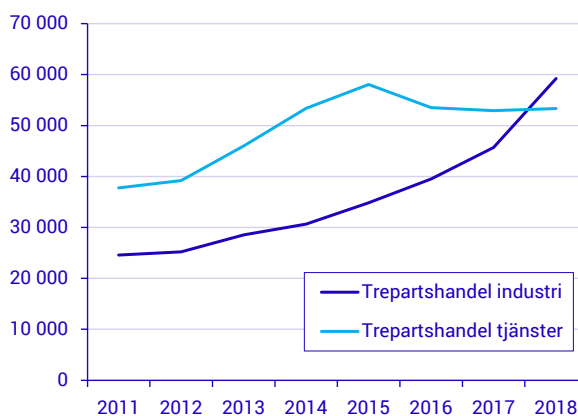
Trepartshandelns storlek i relation till förädlingsvärdet i industrin och tjänstebranscherna, procent (löpande priser)

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB) och egna bearbetningar

I industrin utgjorde trepartshandeln 2,8 procent av produktionsvärdet år 2018 och uppgick till 9 procent av förädlingsvärdet. Det senare måttet kan vara mer relevant i den mening att förädlingsgraden (förädlingsvärde/produktionsvärde) i trepartshandel sannolikt är högre än i annan produktionsverksamhet. Trepartshandelns andel av förädlingsvärdet i industrin har ökat successivt efter finanskrisen. För tjänstebranscherna har denna andel varit mer stabil.

Trepartshandel i industrin och tjänstebranscherna, löpande priser miljoner kronor

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB) och egna bearbetningar

Kontaktperson: **Andreas Lennmalm 010-479 40 54**

Fördjupning

Stabila investeringar trots pandemin

Coronapandemin har inte påverkat investeringsnivån i den svenska ekonomin i någon större utsträckning. Maskininvesteringarna föll andra kvartalet 2020 men har därefter återhämtats. Bostadsinvesteringarna vände ner redan 2018 men har sedan legat på en ganska stabil nivå.

Investeringar är ett viktigt smörjmedel för ekonomin. De utgör en betydande del av BNP-tillväxten och bidrar till att möjliggöra starkare utveckling på längre sikt.

En investering kan till exempel handla om köp av nya fabriker, maskiner och annan utrustning. Det kan också vara byggande av vägar och bostäder eller handla om forskning och utveckling. Allt detta är

exempel på investeringar i fasta tillgångar och med det menas att de har lång varaktighet, minst ett år.

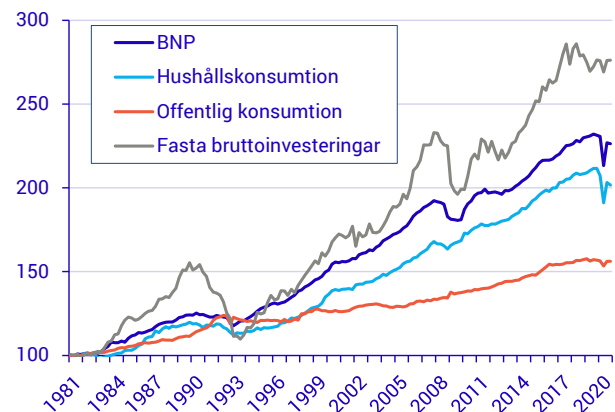
I nationalräkenskaperna talar man framförallt om fasta bruttoinvesteringar, det är det som räknas in i BNP. Därför är det just fasta bruttoinvesteringar som avses med investeringar i denna artikel. Termen brutto betyder att det är investeringar innan avdrag för kapitalförslitning. Alltså den minskning av kapitalstocken som sker när fasta tillgångar förbrukas eller minskar i värde (se faktaruta).

Lagerinvesteringar ingår också i BNP men behandlas inte i denna artikel då de har kortare varaktighet än ett år. Lagerinvesteringarna utgör dessutom en försumbar del i sammanhanget och påverkar endast BNP-svängningarna på kort sikt, på lång sikt påverkar de inte BNP alls.

Investeringar är konjunkturberoende

Investeringarna varierar betydligt mer än exempelvis konsumtionen och är således en bra konjunkturindikator. De brukar sjunka kraftigt när ekonomin befinner sig i recession men brukar å andra sidan öka kraftigt i återhämtningsfasen i en konjunkturcykel.

Stora svängningar för investeringarna historiskt sett
Index 1981=100, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Detta märktes inte minst vid de stora kriserna för den svenska ekonomin under början av 1990-talet och sedan vid finanskrisen 2008–2009.

Investeringarna föll kraftigt i början av dessa kriser men i takt med att ekonomin återhämtade sig var det en hög tillväxt för investeringarna.

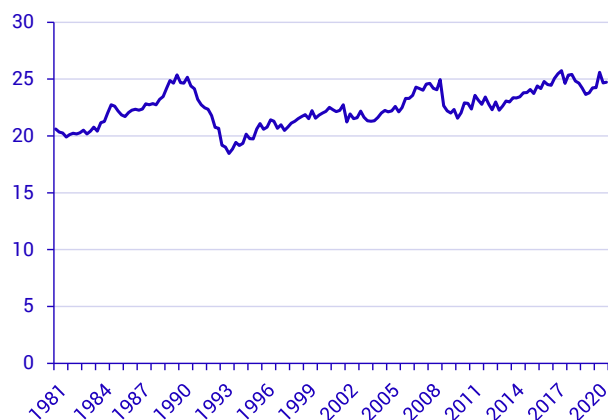
Diagrammet visar också hur den nuvarande krisen skiljer sig från de tidigare kriserna. Coronapandemin har framförallt påverkat hushållens konsumtion kraftigt. Investeringarna har förvisso dämpats något jämfört med toppåren 2017–2018 men under 2020 har de rört sig närmast sidledes. Det bör poängteras att statistiken för både 2019 och 2020 baseras på kvartalsunderlag som är mer osäkra än de årsvisa beräkningsunderlagen och därför kan komma att revideras vid framtida beräkningar.

Ökad andel av BNP senaste tio åren

Trots att det varit stora svängningar de senaste 40 åren så har investeringarnas andel av BNP legat förhållandevis stabilt på mellan 20–25 procent. Som lägst var de under 1990-talskrisen och det var även en tydlig nedgång i samband med finanskrisen. Andelen har ökat något under den senaste tioårsperioden och låg 2020 på knappt 25 procent.

Står för ungefär en fjärdedel av BNP

Fasta bruttoinvesteringar. Procentuell andel av BNP, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Bygginvesteringarna är betydande

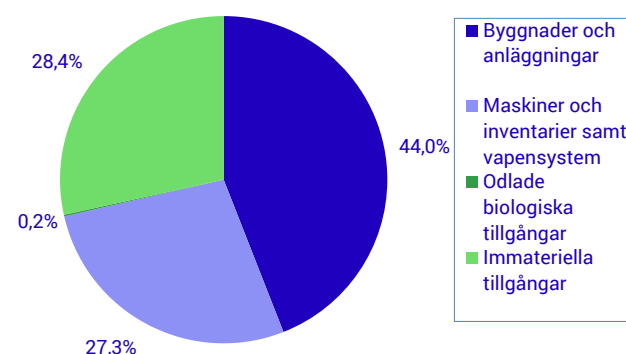
De fasta bruttoinvesteringarna delas upp efter investeringstyper. De huvudkategorier som redovisas i nationalräkenskaperna är: Byggnader och anläggningar, maskiner och inventarier samt vapensystem, odlade biologiska tillgångar samt immateriella tillgångar.

Det är bygginvesteringarna som står för den största delen av de totala investeringarna, och har gjort så under lång tid. Här ingår framförallt bostadsinvesteringar. Maskininvesteringar består förutom olika industriella maskiner av exempelvis

bilar samt informations- och kommunikationsutrustning. Immateriella tillgångar utgörs till största delen av forskning och utveckling samt rättigheter kopplade till datorprogram och liknande. Maskininvesteringar samt investeringar i immateriella tillgångar ligger på ungefär samma nivå medan de biologiska tillgångarna utgör en mycket liten del i sammanhanget.

Bygginvesteringar har den högsta andelen

Fördelning av fasta bruttoinvesteringar på investeringstyp. Preliminärt för helåret 2020, löpande priser

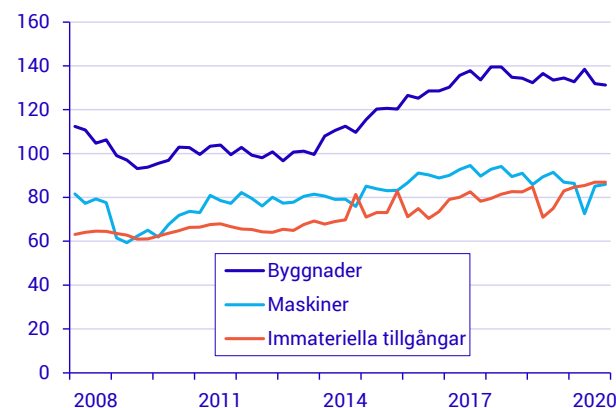

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Det är framförallt bygg- och maskininvesteringarna som är konjunkturberoende. Investeringarna i immateriella tillgångar har en ganska stabil utveckling men olika extraordinära händelser kan tillfälligt påverka bilden. Det syns exempelvis i diagrammet nedan som hack i kurvan andra och tredje kvartalet 2019 då stora försäljningar av immateriella rättigheter tillfälligt sänkte nivån.

Bygginvesteringarna har planat ut på senare år

Miljarder kronor per kvartal, 2019 års priser, säsongrensat

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

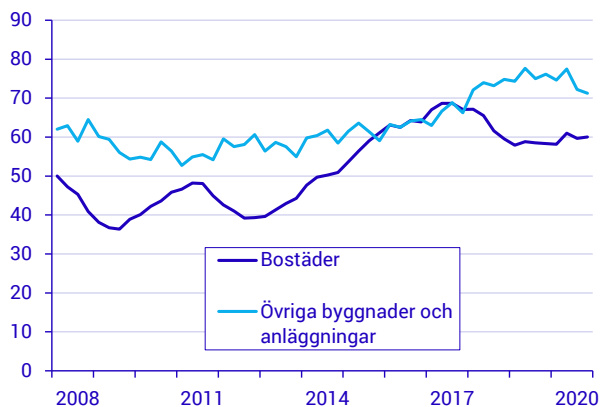
Bostadsbyggandet starkt under flera år

Den främsta orsaken till den snabba uppgången för investeringarna under perioden 2013–2017 var ökade bostadsinvesteringar. Det var flera faktorer som låg bakom detta. Ränteläget har en tydlig påverkan på nivån på bostadsinvesteringarna där lägre räntor brukar innebära ökade bostadsinvesteringar och högre räntor verkar dämpande på investeringsviljan. De historiskt låga räntorna under den senaste tioårsperioden har således bidragit till att lyfta bostadsinvesteringarna.

Dessutom var bostadsinvesteringarna mycket låga under många år. Investeringsnivån hade nått och jämnt återhämtat sig efter raset i början på 1990-talet när finanskrisen innebar en ny kraftig nedgång. Så det fanns alltså ett stort uppdämt behov av nya bostäder i samhället. Sedan bidrog den höga befolkningsökningen, speciellt i större städer, till att höja efterfrågan på bostäder ytterligare.

Hög tillväxt för bostadsinvesteringar 2013–2017

Miljarder kronor per kvartal. 2019 års priser, säsongrensat

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Bostadsinvesteringarna vände ner något 2018 men har därefter legat ganska stabilt, även under 2020. Istället ökade investeringarna i övriga byggnader och anläggningar, exempelvis kontors- och affärsfastigheter, under 2018–2019 och låg trots en liten dämpning under fjolåret på en högre nivå än bostadsinvesteringarna.

”Bostadsinvesteringarna vände ner något 2018 men har därefter legat ganska stabilt, även under 2020”

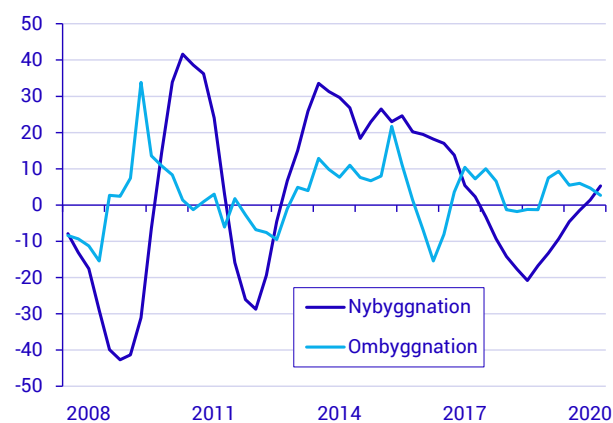
Nybyggandet svänger kraftigt

Det var framförallt ökat nybyggande av bostäder som drev på utvecklingen under de starkaste åren 2013–2017. Under flera år låg den årliga tillväxttakten kring 20–30 procent.

Ombyggnadsinvesteringar fluktuerar mindre än nybyggandet men hade också hög tillväxt under flera år i mitten av 2010-talet. Under de tre senaste åren när nybyggandet sjunkit något har ombyggnationerna haft en positiv tillväxt.

Nybyggandet av bostäder vänder upp igen

Volymförändring i procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Källa: Nationalräkenskaperna (SCB)

Coronapandemin har resulterat i att bostadsmarknaden har blivit ännu hetare än tidigare. Det har även inneburit att nybyggandet åter har ökat. Den preliminära statistiken visar att det påbörjades fler lägenhetsbyggen i flerbostadshus 2020 än 2019. Antalet påbörjade småhus sjönk däremot något.

”Det var framförallt ökat nybyggande av bostäder som drev på utvecklingen under de starkaste åren 2013–2017”

Starka maskininvesteringar i många år

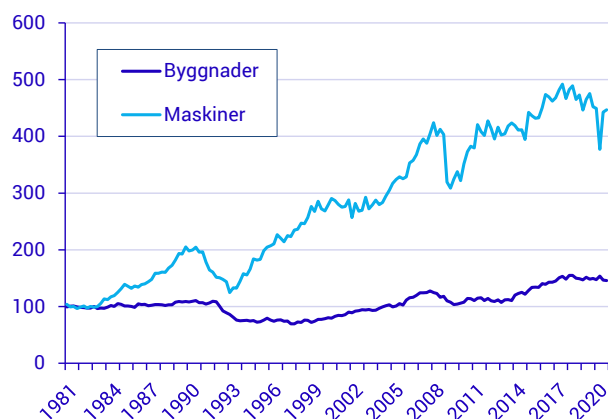
Maskininvesteringar är kanske ännu mer konjunkturberoende än bygginvesteringar. De har också haft en klart högre långsiktig volymtillväxt än byggrelaterade investeringar. Indexerar man tidsserien med start 1981 så ser man att maskininvesteringarna växt med ungefär 350

procent medan bygginvesteringarna endast ökat ungefär 50 procent under denna fyrtioårsperiod.

En faktor är att maskininvesteringarna hade en lägre nivå än bygginvesteringarna vid periodens början. Diagrammet visar också hur lång tid det tog innan bygginvesteringarna återhämtade sig från 1990-talskrisen.

Hög tillväxt historiskt för maskininvesteringarna

Index 1981=100, 2019 års priser, säsongrensade värden

Källa: Nationalräkenskaper (SCB)

Den största delen av maskininvesteringarna utgörs av köp av nya maskiner samt maskinleasing inom tillverkningsindustrin. Eftersom det handlar om bruttoinvesteringar ingår även köp som görs för att ersätta utslitna maskiner. Att kapitalförslitningen är större på maskiner än på byggnader kan också bidra till att bruttoinvesteringarna i maskiner växt snabbare på längre sikt. Detta gäller alltså volymutvecklingen. Räknat i löpande priser har bygginvesteringarna ökat mer än maskininvesteringarna men det beror på den snabba prisökningen på framförallt bostadsmarknaden.

Maskininvesteringarna föll andra kvartalet

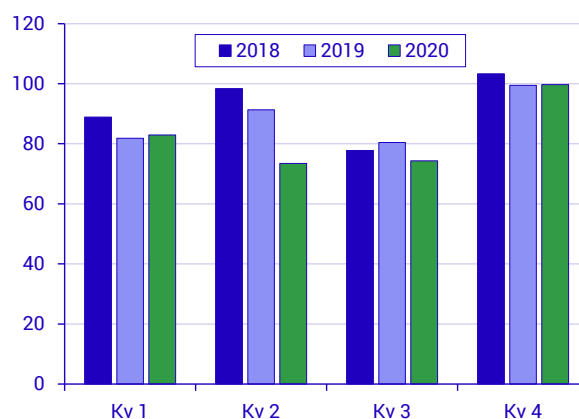
Som diagrammet visade var det en kraftig nedgång för maskininvesteringarna andra kvartalet 2020, vilket kan kopplas till pandemins utbrott. Men redan tredje kvartalet återhämtade sig investeringarna, enligt de säsongrensade serierna.

”Det var en kraftig nedgång för maskininvesteringarna andra kvartalet 2020, vilket kan kopplas till pandemins utbrott”

Maskininvesteringarna har en tydlig säsongvariation, större än exempelvis bostadsinvesteringarna, och brukar vara som störst andra och fjärde kvartalet. Jämför man 2020 mot de två föregående åren ser man att det var just andra kvartalet som avvek. Både tredje och fjärde kvartalet var maskininvesteringarna i stort sett i linje med de två föregående åren.

Maskininvesteringarna ner andra kvartalet 2020

Fasta bruttoinvesteringar i maskiner, inventarier och vapensystem. Miljarder kronor, 2019 års priser

Källa: Nationalräkenskaper (SCB)

Fasta bruttoinvesteringar

En fast bruttoinvestering uppstår när svenska företag eller offentliga sektorn köper (förvärvar) och säljer (avyttar) fasta tillgångar. De fasta bruttoinvesteringarna är ett flöde och utgörs till största delen av förändringar i stocken av fasta tillgångar.

Med fasta tillgångar avses producerade tillgångar som används i produktionsprocessen under minst ett år. Det innefattar dels materiella tillgångar som byggnader, fordon och maskiner och dels immateriella tillgångar som datorprogramvara och konstnärliga rättigheter. Även forskning och utveckling räknas numera som investering sedan införandet av den nuvarande manualen för nationalräkenskaper, ENS 2010.

Med brutto menas att det är före avdrag av periodens kapitalförslitning. Kapitalförslitning innebär att kapitalstocken minskar på grund av att fasta tillgångar förbrukas eller minskar i värde.

Kontaktperson: Johannes Holmberg 010-479 45 11

Fördjupning

Många nya aktieägare senaste åren

Det har tillkommit drygt 125 000 nya aktieägare sedan juni 2018. Det stora tillskottet av småsparare har inneburit att medianvärdet på aktieportföljerna sjunkit i stora delar av landet. Detta trots att börsen under samma period har stigit.

I ett tidigare nummer av Sveriges ekonomi – statistiskt perspektiv¹ presenterades en bild av aktieägandet i Sverige i juni 2018. Två och ett halvt år senare har antalet aktieägare ökat med drygt 125 000 personer och andelen aktieägare ökat i 254 av 290 kommuner. I Leksands kommun, som sett

den största ökningen, ökade andelen aktieägare med fem procentenheter, från 13 till 18 procent.

Som framgår av diagrammet på nästa sida så var det vanligast att den nya aktieägaren var mellan 27 och 57 år gammal. Den allra vanligaste åldern var 30 år. Drygt 112 000 personer har sedan juni 2018 sålt aktier så att de inte längre ingick i aktieägarstatistiken i december 2020.

30 år

Vanligaste åldern på nytilkomna aktieägare

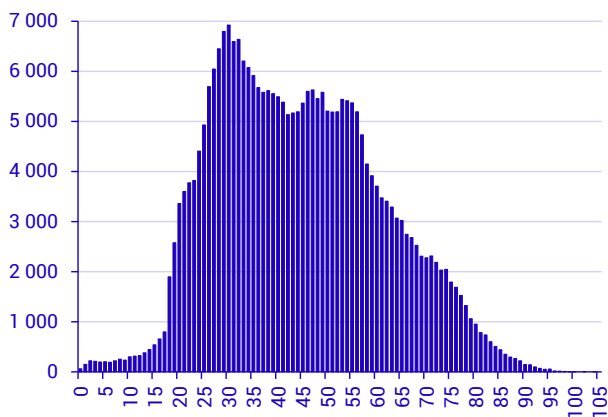
De aktier som fått flest nya ägare sedan 2018 är SAS, SBB och Kinnevik. SAS har gått från drygt 7 000 ägare till nästan 56 000 under de senaste två och ett halvt åren. Framförallt är det män i tjugo- till trettioårsåldern som har blivit aktieägare i SAS. Ericsson, H&M och Telia är de aktier som sett störst minskning i antalet ägare.

I aktieägarstatistiken ingår personer med direktregistrerade aktier eller minst 501 aktier i ett bolag på förvaltarregistrerat konto. Om en person äger 350 aktier i ett bolag hos en förvaltare och 250 aktier i samma bolag fast hos en annan förvaltare kommer detta aktieinnehav inte med i statistiken. Att till exempel SAS är en relativt vanlig aktie i aktieägarstatistiken kan alltså också bero på att kursen varit väldigt låg, mellan en och fem kronor, de senaste åren och att det därför inte varit alltför dyrt att köpa 500 aktier i bolaget.

¹ [Sveriges ekonomi - statistiskt perspektiv nr 4 2018](#)

Många nya aktieägare är i 30-årsåldern

Antal nya aktieägare 2018–2020 per ålder

Källa: Aktieägarstatistiken och registret över totalbefolkningen (SCB)

Fler unga aktieägare drar ner medianförmögenheten

Mellan första juli 2018 och sista december 2020 har Affärsvärldens generalindex, som mäter utvecklingen på Stockholmsbörsen, stigit med runt 36 procent. Men samtidigt som både antalet aktieägare och det sammanlagda marknadsvärdet på svenskarnas aktier har ökat sedan 2018 så har värdet på rikets medianportfölj sjunkit från 43 155 till 41 760 kronor.

Liksom 2018 var de fem kommunerna med den högsta medianaktieförmögenheten 2020: Danderyd, Sandviken, Markaryd, Lidingö och Båstad. Av tabellen intill framgår att värdet på medianaktieportföljen ökade i fyra av de fem rikaste kommunerna. I många andra kommuner är dock bilden en annan. Faktum är att medianaktieförmögenheten minskat i 203 av 290 kommuner.

Samtidigt har dock medelvärdet på aktieportföljerna endast sjunkit i 15 kommuner. Detta tyder på att spridningen i aktieförmögenhet har ökat i kommunerna.

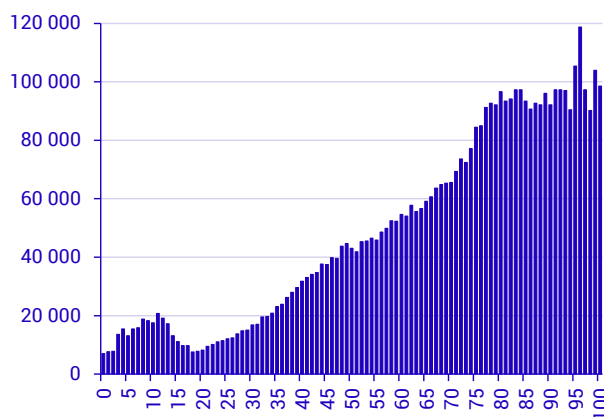
"Aktieägarnas medelålder har sjunkit i nästan alla kommuner"

Aktieägarnas medelålder har sjunkit i nästan alla kommuner, eller närmare bestämt i 285 av dem och som diagrammet intill visar tenderar yngre att ha lägre värderade portföljer än äldre. Att

aktieförmögenheterna sjunkit skulle alltså kunna förklaras av att de nya aktieägarna är yngre och därmed inte har hunnit spara lika mycket i aktier. För de nya aktieägarna var medianaktieförmögenheten värd 16 335 kronor, vilket är klart mindre än medianen för hela landet. Att inflödet av yngre aktiesparare med mindre portföljer inte vägs upp av äldre personers ökande aktieinnehav skulle kunna förklaras av att ökningen av aktieägare under 2020 var rekordstor. Det har blivit allt lättare att handla med aktier på internet, vilket skulle kunna förklara det ökade aktiesparandet bland unga.

Äldre har större aktieförmögenhet

Värdet på medianportföljen per ålder

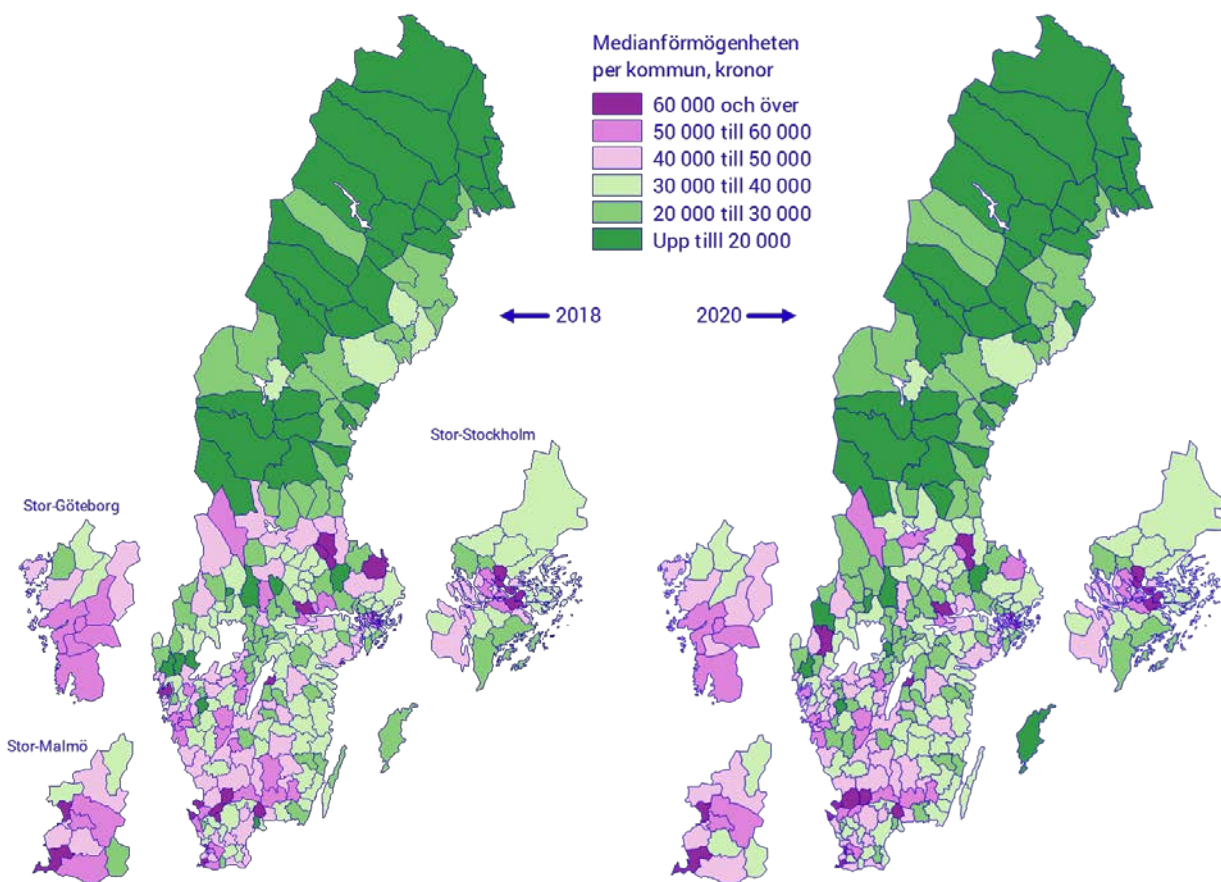
Källa: Aktieägarstatistiken och registret över totalbefolkningen (SCB)

Ericsson är den mest ägda aktien

De fyra mest ägda aktierna i Sverige är Ericsson, som ingår i nästan 15 procent av aktieportföljerna, Telia, SEB och Swedbank. De enda länet där den vanligaste aktien inte är någon av de fyra ovanstående är Gävleborg, där Sandvik är den mest ägda aktien. Om man istället tittar på kommunnivå blir det tydligare att stora arbetsgivare sätter sin prägel på aktieägandet. Volvo är exempelvis den vanligaste aktien i Skövde, Olofström, Eskilstuna och Arvika, medan Dala Energi dominerar i Leksand, Rättvik och Gagnef och Nibe är den vanligaste aktien i Markaryd.

Lokala näringslivet påverkar aktieägandet

Att det lokala näringslivet påverkar aktieägandet syns än tydligare om man dessutom delar upp ägandet på kön. I Arvika och Eskilstuna är till exempel Volvo den vanligaste aktien bland män,

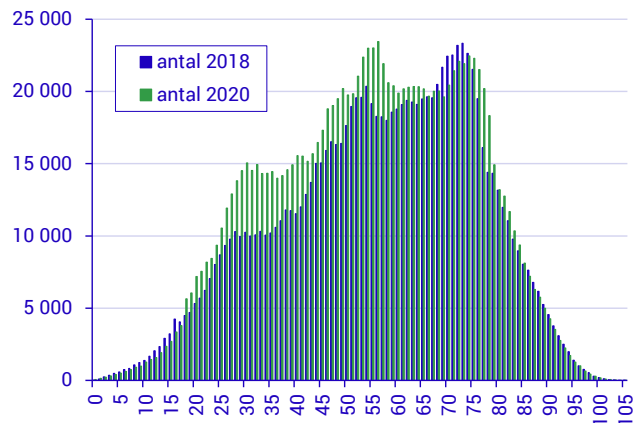

Källa: Aktieägarstatistiken (SCB)

men inte bland kvinnor. Samma förhållande gäller för, bland andra, ABB i Ludvika, SSAB i Oxelösund, PEAB i Båstad och Copperstone Resources i Kiruna. I de flesta kommunerna är dock den mest ägda aktien för män och kvinnor i samma bolag.

Yngre aktieägare 2020

Histogram över aktieägarnas ålder 2020 (grönt) och 2018 (blått)

Källa: Aktieägarstatistiken och registret över totalbefolkningen (SCB)

Vilka aktier som är populära skiljer sig också tydligt åt över åldrarna. Bland fem- till tioåringarna, som av

uppenbara skäl inte införskaffat sina aktier på egen hand, är H&M den vanligaste aktien. Från 11 till 85 års ålder turas Ericsson och Telia om att vara populärast i tio- till femtonårsskikt. Bland de allra äldsta är SEB vanligast.

Medelåldern högre bland kvinnliga ägare

Män fortsätter att ha högre värderade aktieportföljer än kvinnor. I 260 kommuner är detta fallet, och störst är skillnaden i Danderyd och Olofström, där männens medianportfölj är värd 44 000 respektive 43 000 kronor mer än kvinnornas. Att aktieportföljerna generellt är mindre värda nu än för två och ett halvt år sedan får genomslag också på skillnaderna mellan män och kvinnor. I Danderyd, som också 2018 hade störst skillnad mellan män och kvinnor, var skillnaden i medianaktieförmögenhet drygt 6 000 kronor större i juni 2018. Att männen ofta har större aktieförmögenhet kan inte förklaras av ålderskillnader, utan tvärtom är medelåldern bland kvinnliga aktieägare högre än medelåldern bland manliga aktieägare i alla Sveriges kommuner.

”Ser man på kommunnivå blir det tydligt att stora arbetsgivare sätter sin prägel på aktieägandet”

Också bland de nya aktieägarna är medelåldern lägre för män: 43 år, jämfört med 47 år för kvinnor. Trots detta är medianen för de nya männen aktieinnehav drygt tre tusen kronor högre än de nya kvinnornas innehav. Att 71 procent av de nya aktieägarna sedan juni 2018 är män har lett till att andelen aktieägare som är kvinnor sjunkit i de flesta kommunerna, om än marginellt.

Värdet på medianaktieportföljen har minskat sedan 2018

Medianaktieportfölj per kommun. Statistiken gäller för sista december 2020 och sista juni 2018.

Kommun	Medianvärde, kr, december 2020	Medianvärde, kr, juni 2018
Högsta median 2020		
1 Danderyd	159 268	143 596
2 Sandviken	156 813	141 510
3 Markaryd	136 901	107 100
4 Lidingö	107 404	103 700
5 Båstad	89 063	99 560
Lägsta median 2020		
286 Dorotea	11 119	19 821
287 Jokkmokk	11 084	13 350
288 Åsele	11 001	18 621
289 Pajala	9 300	12 083
290 Överkalix	7 164	8 311
Riket	41 760	43 155

Källa: Aktieägarstatistiken och befolkningsstatistiken (SCB)

Författare: Axel Purwin

Kontaktperson: Niklas Hedberg (förfrågningar om aktieägarstatistiken) 010-479 40 41

Fakta om statistiken och källorna

SCB producerar aktieägarstatistik på uppdrag av Finansinspektionen, i syfte att visa strukturen för ägandet av aktier. SCB har publicerat statistik över det svenska aktieägandet årligen sedan 1983 och halvårsvis sedan 2000. I aktieägarstatistiken ingår bland annat uppgifter om kön, ålder, inkomst, innehav och aktiekurs.

I denna artikel redovisas geografisk tillhörighet utifrån var aktieägaren är folkbokförd. Bearbetning har gjorts med information om vilket län och kommun som aktieägarna är folkbokförda i. Statistiken omfattar de som har direktregistrerade aktier eller äger fler än 500 förvaltarregistrerade aktier.

Aktieägarstatistiken omfattar marknadsnoterade aktier på svensk marknadsplats, i svenska noterade bolag med svenska depåbevis. Statistikunderlaget för denna artikel är från 31 december 2020 och består av nästan 1,2 miljoner observationer, vilket motsvarar nästan sextio procent av det totala antalet aktieägare i Sverige.

Fördjupning

AGI-data ger nya analysmöjligheter av arbetsmarknaden

Med hjälp av den nya datakällan AGI kan man studera pandemins effekter på arbetsmarknaden på ett nytt sätt. En grupp som varit särskilt drabbad är den icke folkbokförda befolkningen. Analysen visar också att fyra av fem försvunna jobb i maj 2020 tillhörde låglönesegmentet.

Coronapandemin har haft, och har fortfarande, effekter inte bara på befolkningens hälsotillstånd och på antalet dödsfall utan också på arbetsmarknaden och ekonomin. I likhet med tidigare kriser har inte alla delar av ekonomin och arbetsmarknaden påverkats på samma sätt. Det är angeläget att få en bild av vilka effekter pandemin

har för arbetsmarknaden bland annat för att ge ett bättre underlag för utformningen av olika åtgärder.

”AGI-uppgifterna är ett värdefullt komplement till Arbetskraftsundersökningen”

Den nya datakällan Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI) skapar nya möjligheter att studera arbetsmarknaden. Denna administrativa källa kan på ett mer frekvent sätt studera utvecklingen. Bland annat kan man nu se vilka typer av jobb som försvinner, skillnader mellan personer som är, respektive inte är, folkbokförda i Sverige samt individers parallella löneutbetalningar per månad. Det är ett värdefullt komplement till informationen från Arbetskraftsundersökningarna (AKU), i synnerhet under en tid när pandemin påverkar olika delar av arbetsmarknaden olika mycket.

Vissa skillnader mot AKU

Det finns skillnader mellan AKU och AGI-uppgifterna. AKU, som är officiell statistik, mäter bland annat antalet folkbokförda personer som är sysselsatta. AGI-uppgifterna visar alla löneutbetalningar som arbetsgivarna gör under en viss månad. AKU mäter sysselsättningen som sker under en specifik mätmånad medan det i AGI:s redovisning finns en eftersläpningseffekt. Det beror på att AGI fångar när löneutbetalningen sker och inte när själva arbetet utfördes. Men i den andra vågskålen ligger AGI:s styrka, att det med hjälp av andra kompletterade administrativa källor ges stora möjligheter till en mycket fin nedbrytbarhet. AGI-uppgifterna kan brytas ner på exempelvis kön, ålder, utbildningsnivå, boendekommun och hushållssammansättning.

Jobben började minska i april

Enligt AGI-uppgifterna var antalet jobb under januari till mars 2020 i paritet med motsvarande månader 2019. I takt med att antalet virusmittade ökade i Sverige och Folkhälsomyndigheten rekommenderade social distansering med mera, minskade sedan antalet jobb i ekonomin under april och maj. Därefter kvarstod antalet jobb på en lägre nivå än samma månader året innan.

Större nedgång för icke folkbokförda

Alla som arbetar i Sverige är inte folkbokförda i landet. AGI-uppgifterna innehåller även data för denna grupp som under 2019 motsvarade knappt 1 procent av alla AGI-uppgifter. Det är en heterogen grupp av anställda. Det kan exempelvis vara sådana som är bosatta i ett annat land och som arbetspendlar till Sverige eller de som är utstationerade av företag i ett annat land för att arbeta i Sverige.

Det kan också handla om säsongsanställda, t.ex. sådana som arbetat som bärplockare i Sverige men är bosatta i ett annat land. Ytterligare ett exempel är högskolestuderande från ett annat land och som kombinerar studier med arbete. I AGI-materialet ses en mycket större relativ nedgång i antalet jobb utförda av icke folkbokförda personer än för de som är folkbokförda i Sverige.

Som mest var nedgången av antal jobb drygt 5 procent för den folkbokförda befolkningen, medan den var drygt 13 procent för den icke folkbokförda befolkningen.

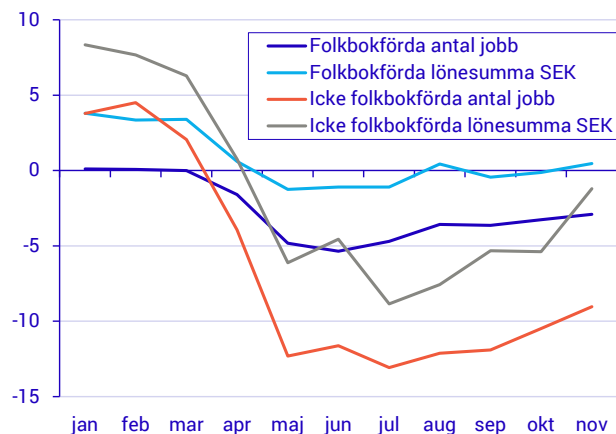
-13 %

Minskning av antal jobb för de icke folkbokförda individerna

Samma tendens kan observeras i förändringen av lönesumman. För de icke folkbokförda var nedgången som mest 9 procent under juli månad medan den stannade på drygt 1 procent för de folkbokförda personerna. En starkt bidragande orsak till den modesta nedgången i lönesumman för den folkbokförda befolkningen var att staten gav företag möjlighet till ekonomisk kompensation vid korttidspermitteringar av anställda. En förutsättning för att kunna utnyttja korttidspermitteringar var att företagen först gjorde sig av med alla icke tillsvidareanställda.

Större nedgångar för den icke folkbokförda befolkningen

Förändringen av antal jobb (AGI-uppgifter) samt utbetald lönesumma för perioden jan 2020 till nov 2020 jämfört med motsvarande månad 2019, uppdelat för folkbokförda respektive icke folkbokförda personer, procent.

Källa: AGI, egna beräkningar (SCB)

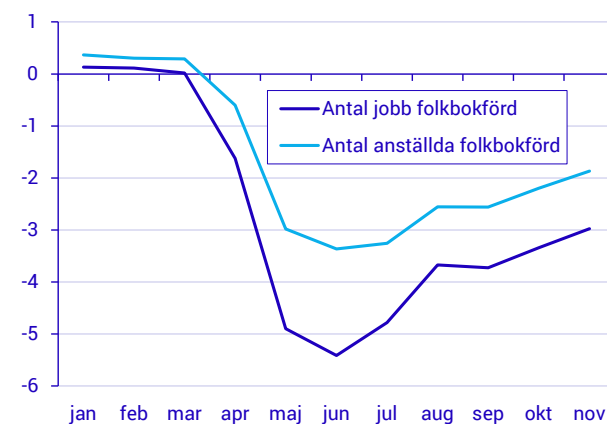
Anmärkning: Kontanta bruttolönen överstiger 99 kr.

Hotell och restaurang värst drabbad

Den bransch som har haft den kraftigaste nedgången är hotell- och restaurangbranschen. Branschen uppvisar tvåsiffriga nedgångar av antalet jobb enligt AGI-uppgifterna medan antalet jobb i ekonomin som helhet minskade med som mest 5,4 procent under juni. Detta kan jämföras med antalet anställda som sjönk med 3,4 procent samma månad.

Antal jobb minskar mer än antal anställda

Förändringen av antal jobb samt antal anställda för den folkbokförda befolkningen för perioden jan 2020 till nov 2020 jämfört med motsvarande månad 2019, procent

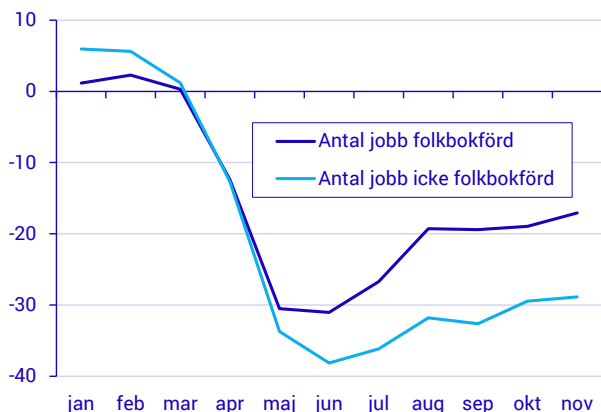
Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: Kontanta bruttolönen överstiger 99 kr.

Samtidigt ser vi i diagrammet nedan att icke folkbokförda personer inom hotell- och restaurangbranschen har drabbats hårdare än den folkbokförda befolkningen som jobbar inom samma bransch. Tappet inom hotell och restaurang beror framförallt på förändrat konsumtionsbeteende till följd av uppmaningen om social distansering samt regelverk kopplat till korttidspermitteringar.

Värst drabbat är hotell- och restaurangbranschen

Förändringen av antal jobb inom hotell- och restaurangbranschen för den folkbokförda respektive icke folkbokförda befolkningen för perioden jan 2020 till nov 2020 jämfört med motsvarande månad 2019, procent

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: Kontanta bruttolönen överstiger 99 kr.

Flest jobb försvann inom restaurangbranschen

Fem-i-topp branscher som tappat mest icke folkbokförd arbetskraft mellan perioden januari till november 2020 jämfört med samma period 2019

Bransch	Antal försvunna jobb	Andel av tot (%)	Förändring (%)
Restaurang	10 800	10,5	-18,6
Hotell- o logiverksamhet	5 400	2,7	-36,0
Fastighetsservice	5 100	8,8	-10,5
Arbetsförmedling, bemanning och andra personalrelaterade tjänster	2 300	4,6	-9,0
Detaljhandel	1 700	3,1	-9,7
Övriga branscher	14 900	70,3	-3,8
Totalt	40 200	100,0	-7,3

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: Andel är respektive branschens andel jobb 2019 (jan–nov) i förhållande till totalt antal jobb.

Det är framförallt inom hotell- och restaurangbranschen som nedgången av icke folkbokförd arbetskraft är som störst. Totalt stod denna bransch för drygt 40 procent av nedgången under perioden januari till november.

Stor nedgång i Leksand för icke folkbokförda

Under perioden januari till november 2020 jämfört med samma period 2019 har den största numeriska minskningen av icke folkbokförd arbetskraft skett i Stockholm (-15 200 jobb), Göteborg (-5 100 jobb) och Solna (-2 300 jobb).

Strömstad som är en av gränskommunerna tappade totalt nästan 1 600 jobb för icke folkbokförda, vilket troligen kan förklaras av minskad gränspendling, medan antalet jobb i Haparanda, en annan gränskommun, faktisk ökade marginellt. Av kommuner som hade minst 250 jobb totalt under perioden januari till november 2019 var Leksand den kommun som hade den största procentuella nedgången (-39,1 procent) av icke folkbokförd arbetskraft. Det kan jämföras med Stockholm som tappade 10,5 procent. Nedgången av antalet icke folkbokförd arbetskraft i Leksand skulle kunna förklaras med en nedgång i antalet säsongsanställda.

Flest antal försvunna jobb i Stockholm

Fem-i-topp kommuner som tappat mest icke folkbokförd arbetskraft mellan perioden januari till november 2020 jämfört med samma period 2019

Kommun	Antal försvunna jobb	Andel av tot (%)	Förändring (%)
Stockholm	15 200	26,2	-10,5
Göteborg	5 100	7,8	-11,9
Solna	2 300	2,2	-19,3
Strömstad	1 600	0,9	-31,9
Malmö	1 200	4,7	-4,6
Övriga kommuner	14 800	58,2	-4,6
Totalt	40 200	100,0	-7,3

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

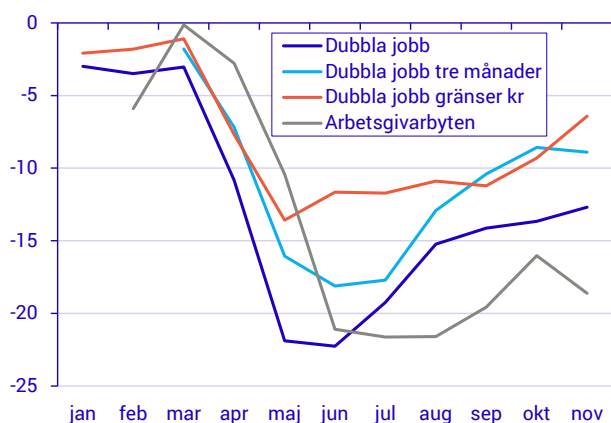
Anmärkning: Andel är respektive branschens andel jobb 2019 (jan–nov) i förhållande till totalt antal jobb.

Minskat dubbelarbete under pandemin

Tidigare har det inte varit möjligt att genom att använda administrativa källor studera antalet och förändringar av antalet dubbelarbetande personer i Sverige. Nu ges det större möjlighet att se hur många individer som har minst två olika arbetsgivare samma månad. Det kan vara ett tecken på så kallat dubbelarbete, men kan också kunna vara en följd av att individen bytt arbetsgivare och fortfarande fick någon form av utbetalning från den tidigare arbetsgivaren.

Under maj och juni 2020 var det drygt 20 procent färre som hade dubbla jobb jämfört med motsvarande månader 2019. Branschen annan serviceverksamhet hade högst andel dubbelarbetande (7,4 procent under maj 2019). I denna bransch ingår organisationer inom intressebevakningar, så som bransch-, yrkes-, arbetsgivar-, arbetstagarorganisationer samt religiösa samfund och politiska organisationer. Den största minskningen skedde inom hotell- och restaurangbranschen från 5,5 procent maj 2019 till 4,7 procent maj 2020.

Stor nedgång av antal dubbelarbetande och arbetsgivarebytare
Förändringen av antal personer med dubbla AGI-uppgifter samt antalet individer som byter arbetsgivare jämfört med motsvarande månad föregående år, procent.

Källa: AGI, egna beräkningar (SCB)

Anmärkning: Kontanta bruttolönen överstiger 99 kr. Vid "dubbelarbete med gränser" illustreras en huvudsysselsättning som är minst 10 000 kr samt en bisyssla som är minst 5 000 kr.

Utvecklingen av antalet individer som byter arbetsgivare följer med ungefär en månads eftersläpning nedgången av antalet personer med dubbelarbete. Men just inom hotell- och restaurangbranschen, som har tappat flest jobb i

ekonomin, var andelen arbetsgivarbyten 6,2 procent såväl mellan april och maj 2019 som mellan april och maj 2020 för att nästkommande månader sedan minska med cirka 30 procent. Ungefär var fjärde individ som bytte arbetsgivare stannade kvar inom branschen under maj 2020 medan motsvarande andel under maj 2019 var 40 procent. Under maj 2019 var det också hotell- och restaurangbranschen som hade den högsta rörligheten inom ekonomin.

Främst lågbetalda jobb som försvann tidigt i pandemin

Om en låg löneutbetalning kan likställas med ett låglönejobb var det tidigt in i pandemin mestadels lågbetalda jobb som försvann. Av de drygt 246 000 färre jobb under maj månad 2020 jämfört med maj 2019 var fler än fyra av fem av jobben inom segmentet låglönejobb (lönekvintil 1, se faktaruta).

"Tidigt in i pandemin fanns fler än fyra av fem förlorade jobb inom segmentet låglönejobb"

Det svarade mot 13,6 procent av jobben inom detta segment. En delförklaring till detta kan vara statens krav för att företagen skulle få utnyttja stödet till korttidspermitteringar. För att få ta del av detta var företagen mer eller mindre tvingade att göra sig av med all personal som inte var tillsvidareanställda.

Bättre betalda jobb minskade under hösten

Ungefär 15 procent av de jobb som försvann fanns inom lönekvintil 2 och motsvarade 1,4 procent av jobben i detta segment. Detta lönesegment är inom intervallet cirka 20 000 till 39 000 kr per månad. Den övre gränsen är runt 4 000 kronor över medellönen i Sverige (35 300 kr).

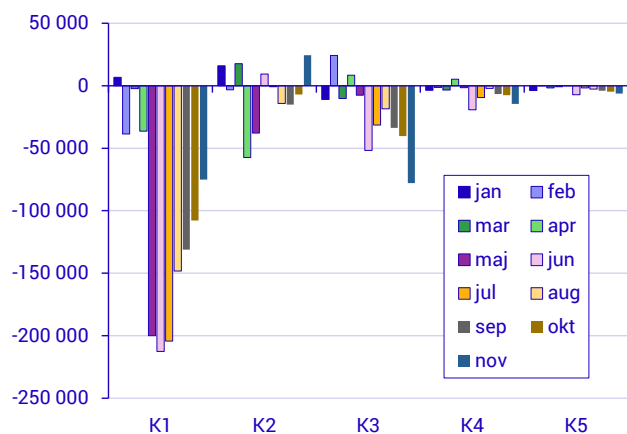
Fördelningen av de förlorade låglönejobben var ungefär densamma mellan maj och augusti. Men under september sågs däremot en annan fördelning av vilken typ av jobb som försvann. Av nedgången på drygt 200 000 jobb stod gruppen låglönejobb för tre utav fem förlorade jobb istället för som tidigare fyra av fem förlorade jobb. Dessutom sågs under september 14 000 respektive 33 000 färre jobb i lönekvintilerna 2 respektive 3. I november 2020 var den största nedgången i lönekvintil 3. Tendensen är

att efter ett antal månader med social och fysisk distansering så drabbas även personer med lite mer välbetalda jobb.

”Efter ett antal månader med social och fysisk distansering så drabbas även personer med lite mer välbetalda jobb”

En fråga som kvarstår är om dessa personer blivit av med jobben, missade bonusar eller om det är något annat som påverkat månadsinkomsten negativt. Noterbart är också förändringen av antalet löneutbetalningar under juni månad. Det var en markant nedgång av antalet jobb i alla lönekvintilsgrupper förutom lönekvintil 2, där det istället var en uppgång.

Främst låglönejobb som hittills har försvunnit under pandemin
Förändring av antal AGI-uppgifter mellan 2020 och 2019 per löneutbetalningskvintiler för respektive månad.

Källa: AGI-uppgifter, egna beräkningar (SCB)

Fakta om statistiken och källorna

Statistiken i denna artikel bygger på uppgifter från Arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI). Tidigare använde den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) de årliga kontrolluppgifterna från Skatteverket. Från och med RAMS 2019 används nu istället AGI-uppgifterna som källa.

Varje arbetsgivare ska enligt huvudregeln skicka in månatliga AGI-uppgifter som anger bland annat vad de anställda individerna har fått i månadsinkomster samt vem som är arbetsgivare. En AGI-uppgift anger ett jobb. En individ kan ha fler jobb under en månad, d.v.s. fler AGI-uppgifter kopplade till sig. Om ersättningen överstiger 99 kr antas individen vara anställda i denna artikel. För att beräkna antal anställda i t.ex. hotell- och restaurangbranschen används den AGI-uppgiften som individen har den högsta ersättningen från som huvudanställningen. Den ”kompletterade” anställningen är följaktligen den andra AGI-uppgiften. Observera att detta inte är ett officiellt mått på anställda. I RAMS 2019 inhämtas fler uppgifter om ersättningar för att komplettera och nyansera begreppet anställd. Det senaste officiella måttet för antal anställda, enligt RAMS, finns för 2019. Annars är det snabbaste uppdaterade officiella måttet för antal anställda från Arbetskraftsundersökningen (AKU).

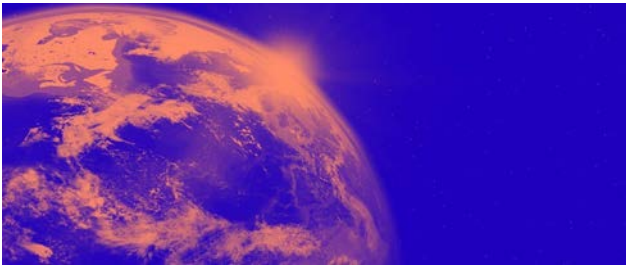
I denna redovisning har företagets kommun och bransch använts för respektive redovisning.

Så här gjordes undersökningen om lönekvintiler:

Indelningen av jobben sker i kvintiler efter nivån på löneutbetalningarna per månad. Först rensas outliers bort genom att exkludera 1 och 99 percentilen av löneutbetalningarna. I praktiken delas löneutbetalningarna mellan cirka 800 kr och 96 000 kr i fem lika stora löneintervall. För augusti 2020 används nedanstående gränsvärden och antalet jobb i respektive intervall.

Lönekvintil	Nedre gräns (kronor)	Övre gräns (kronor)	Antal AGI-uppgifter
1	789	19 761	1 208 717
2	19 761	38 733	2 506 102
3	38 733	57 705	975 301
4	57 705	76 677	207 831
5	76 677	95 649	64 451

Kontaktpersoner: Fredrik W Andersson 010-479 62 61
Eskil Wadensjö 070-314 80 88

Internationell utblick

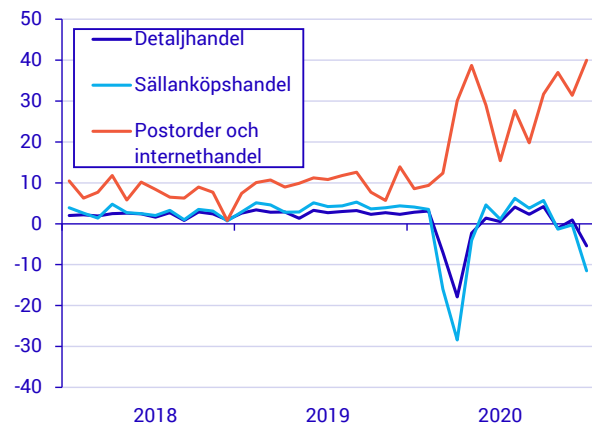
Svag inledning på handelsåret 2021

Detaljhandeln inom EU har utvecklats i takt med coronapandemin. Omfattande restriktioner fick försäljningen att rasa förra våren. När smittspridningen ökade under hösten minskade handeln återigen. Särskilt hårt har handeln i butik drabbats medan inköpen via internet ökat markant.

Coronabrottet har haft effekt på handeln i Europa men trots omfattande restriktioner i flera länder klarade sig detaljhandeln inom EU förhållandevis bra, åtminstone under delar av 2020. Över en natt försvann kunderna från butikerna när den första coronavågen sköljde över Europa och försäljningen rasade i mars och april. Men redan i juni var handelsvolymerna inom EU-området tillbaka på nivåerna innan pandemins utbrott. Trenden vände dock snabbt när smittspridningen åter tog fart under hösten. I vissa länder tvingades butiker stänga och i november föll försäljningen kraftigt. Julhandeln i december innebar en liten återhämtning, men handelsåret 2021 startade i moll när försäljningsvolymen minskade med drygt 5 procent i januari, säsongrensat. Det är framförallt en minskad försäljning av sällanköpsvaror som bidragit till den svaga utvecklingen de senaste månaderna.

Medan virusutbrottet har inneburit ett hårt slag mot de fysiska butikerna har distanshandeln blomstrat under pandemin. I januari var handeln via internet 40 procent högre inom EU-området än motsvarande månad 2020.

Kraftig tillväxt för distanshandeln i EU-området under pandemin
Detaljhandelns försäljningstillväxt i procent jämfört med motsvarande månad föregående år, kalenderkorrigerat

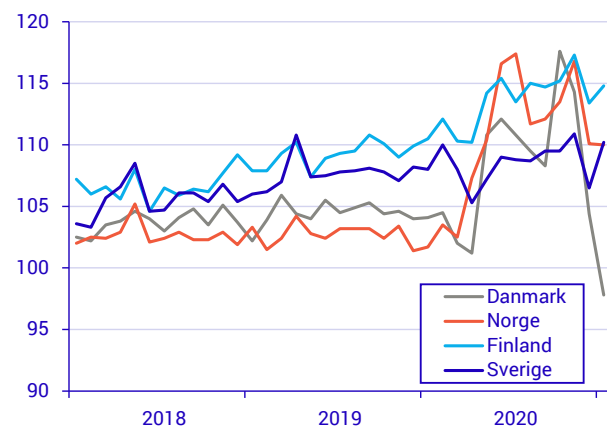

Källa: Eurostat

Dämpad julhandel i de nordiska länderna

Även i de nordiska länderna minskade försäljningen under början av pandemin. Störst var nedgången för den svenska detaljhandeln även om det var långt ifrån raset för EU27. Samtidigt var återhämtningen i Sverige inte lika snabb som i de övriga nordiska länderna. En minskad gränshandel innebar tvärtom ett rejält lyft för norsk handel under 2020, men även i Danmark ökade handelsvolymerna kraftigt fram till oktober när andra coronavågen drog fram. Avslutningen på året var dock svag på alla håll men medan den svenska och finska handeln vände upp redan i januari fortsatte försäljningen att rasa i Danmark när nya åtgärder från slutet av december tvingat butiker och köpcentrum att hålla stängt.

Lyft för norsk detaljhandel när gränshandeln minskat
Detaljhandelsindex 2015=100, säsongrensade värden

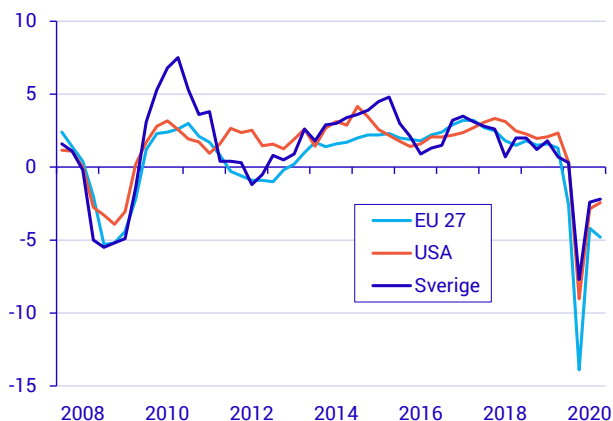

Källa: Eurostat

Kontaktperson: Jenny Lunneborg 010-479 44 42

Indikatorer för Sverige, EU och USA

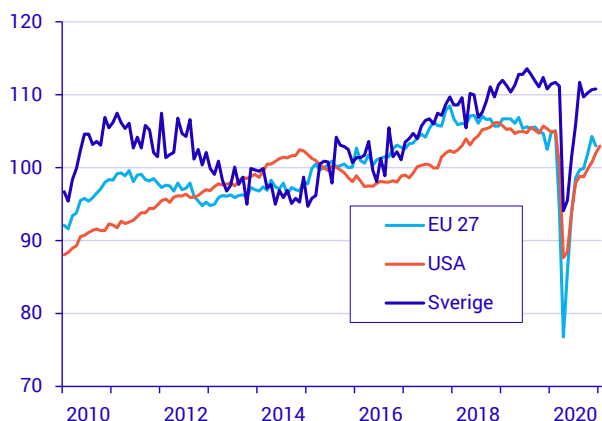
Dämpad BNP-tillväxt efter tredje kvartalets kraftiga rekyll uppåt
BNP-tillväxt i procent jämfört med motsv. kvartal föregående år

Källa: Eurostat och OECD

- Den ökande smittspridningen under hösten dämpade den ekonomiska återhämtningen under fjärde kvartalet.
- Tillväxten i årstakt var negativ och BNP var fortsatt lägre än innan coronakrisen.

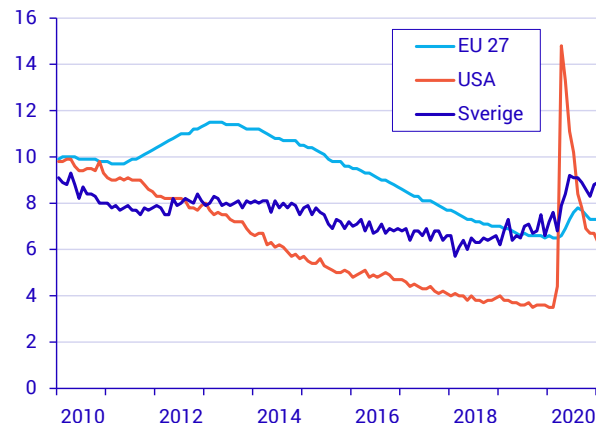
Fortsatt återhämtning för amerikansk industri i början av 2021
Industriproduktionsindex 2015=100, säsongrensat

Källa: OECD

- Industriproduktionen har visat en stark återhämtning sedan raset i april förra året.
- I december sjönk dock produktionen något inom EU-området medan svensk produktion ökade för tredje månaden i rad.
- I USA fortsatte återhämtningen i januari men produktionen var fortsatt lägre än innan krisen.

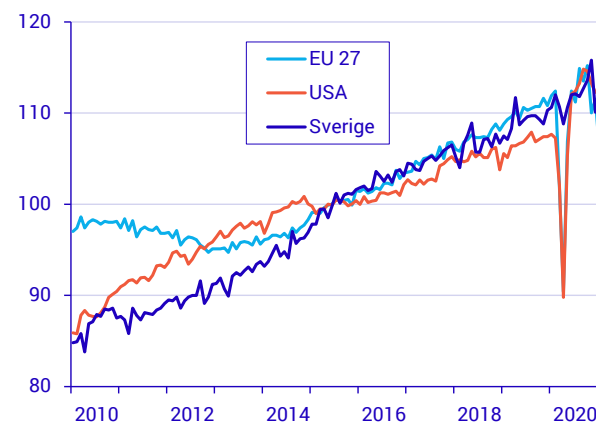
Högre arbetslöshet i Sverige än i USA och EU
Arbetslöshet i procent av arbetskraften, säsongrensad

Källa: OECD

- Arbetslösheten i Sverige var i början av 2021 fortsatt högre än i EU och USA.
- I USA har arbetslösheten sjunkit snabbt de senaste månaderna, men är fortsatt högre än innan krisen.

Kraftigt försäljningsras för detaljhandeln inom EU
Detaljhandelsindex 2015=100, säsongrensad

Källa: OECD

- Efter en stark utveckling sedan i våras sjönk svensk detaljhandel kraftigt i slutet av året och var i december tillbaka på samma nivå som i maj.
- I spåren av den ökande smittspridningen sjönk EU:s detaljhandel kraftigt i januari när butiker tvingades stänga i vissa länder.

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.

Bildkällor: Framsida (montage) - Creative Market, Zan Ilic och SCB

Sidan 9 - Caroline Gunnvall Neander

Sidan 13 - Nick Chong

Sidan 17 - Maskot Bildbyrå AB

Sidan 22 - Pixabay, PIRO4D

ISSN: 1653-3828 (Online)

URN:NBN:SE:SCB-2021-A28TI2104_pdf

Ansvarig utgivare: Elisabeth Hopkins

Redaktion: Maria Schoultz (redaktör)

Monica Andersson

Johannes Holmberg

Jenny Lunneborg

Kontakta oss via e-post: ekstat@scb.se

Copyright: SCB. Citera gärna, men uppge källa

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se